TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2025 m. kovo 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Viešieji pirkimai Europos Sąjungoje – Direktyva 2014/24/ES – 25 straipsnis – Ekonominės veiklos vykdytojai iš trečiųjų šalių, nesudariusių su Sąjunga tarptautinio susitarimo, užtikrinančio abipusišką ir lygią galimybę dalyvauti viešuosiuose pirkimuose – Šių ekonominės veiklos vykdytojų teisės į „ne mažiau palankesnį vertinimą“ nebuvimas – Tokio ekonominės veiklos vykdytojo pašalinimas iš viešojo pirkimo procedūros remiantis nacionalinės teisės aktais – Išimtinė Sąjungos kompetencija“

Byloje C-266/22

dėl *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas, Rumunija) 2022 m. kovo 23 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2022 m. balandžio 20 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

CRRC Qingdao Sifang Co. Ltd,

Astra Vagoane Călători SA

prieš

Autoritatea pentru Reformă Feroviară,

Alstom Ferroviaria SpA

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro ketvirtosios kolegijos pirmininko pareigas einantis trečiosios kolegijos pirmininkas C. Lycourgos (pranešėjas), teisėjai S. Rodin ir O. Spineanu-Matei,

generalinis advokatas A. Rantos,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *CRRC Qingdao Sifang Co. Ltd* ir *Astra Vagoane Călători SA*, atstovaujamų advokato D. Cristea,

* Proceso kalba: rumunų.

– *Autoritatea pentru Reformă Feroviară*, atstovaujamos D. Feraru, S. A. Roşeanu ir I.-D. Şohan,

– *Alstom Ferroviaria SpA*, atstovaujamos advokačių C. Ciolan ir O. Gavrilă,

– Austrijos vyriausybės, atstovaujamos J. Schmoll,

– Europos Komisijos, atstovaujamos A. Biolan, G. Gattinara, P. Ondrůšek ir G. Wils,

susipažinęs su 2023 m. gegužės 11 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014, p. 65) 2 straipsnio 1 dalies 13 punkto, 18 straipsnio 1 dalies, 25 straipsnio ir 49 straipsnio, taip pat teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų išaiškinimo.

2 Prašymas pateiktas nagrinėjant *CRRC Qingdao Sifang Co. Ltd* ir *Astra Vagoane Călători SA* sudaryto konsorciumo (toliau – konsorciumas) ginčą su *Autoritatea pentru Reformă Feroviară* (Geležinkelių reformos institucija, Rumunija) (toliau – ARF) ir *Alstom Ferroviaria SpA* dėl ARF sprendimo pašalinti konsorciumą iš elektrinių traukinių sąstatų ir jų techninės priežiūros bei remonto paslaugų viešojo pirkimo procedūros dėl to, kad *CRRC Qingdao Sifang*, kuri yra konsorciumo kontroliuojančioji bendrovė, yra įsteigta Kinijoje.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2014/24

3 Direktyvos 2014/24 1 ir 17 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(1) valstybės narės institucijų arba jų vardu vykdomas viešųjų [viešojo pirkimo] sutarčių skyrimas turi atitikti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) principus, visų pirma laisvo prekių judėjimo, įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas srityse, taip pat iš šių laisvių kylančius principus, kaip antai lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principus. Vis dėlto atvejams, kai viešosios [viešojo pirkimo] sutartys viršija tam tikrą vertę, turėtų būti parengtos nuostatos dėl nacionalinių pirkimo procedūrų koordinavimo, siekiant užtikrinti, kad tie principai būtų įgyvendinti praktiškai, o viešieji pirkimai – atverti konkurencijai;

<…>

(17) [1994 m. gruodžio 22 d.] Tarybos sprendimu 94/800/EB [dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994 m.) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos Bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu (OL L 336, 1994, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 80)] visų pirma patvirtinta Pasaulio prekybos organizacijos sutartis dėl viešųjų pirkimų (toliau – SVP). SVP tikslas – nustatyti subalansuotų teisių ir pareigų, susijusių su viešosiomis [viešojo pirkimo] sutartimis, daugiašalę sistemą, siekiant liberalizuoti ir išplėsti pasaulio prekybą. Sutarčių, kurioms taikomi SVP 1, 2, 4 ir 5 priedai ir Europos Sąjungos I priedėlio Bendrosios pastabos [Sutarčių, kurioms taikomi Europos Sąjungai skirto SVP I priedėlio 1, 2, 4 ir 5 priedai ir Bendrosios pastabos], taip pat kiti susiję Sąjungai privalomi tarptautiniai susitarimai, atveju perkančiosios organizacijos turėtų vykdyti pagal tuos susitarimus nustatytas pareigas taikydamos šią direktyvą tokius susitarimus pasirašiusių trečiųjų šalių ekonominės veiklos vykdytojams“.

4 Šios direktyvos 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 1 dalyje nustatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

<…>

10) ekonominės veiklos vykdytojas – bet kuris fizinis ar juridinis asmuo arba viešasis subjektas, arba tokių asmenų ir (arba) subjektų grupė, įskaitant bet kokias laikinas įmonių asociacijas, kurie rinkoje siūlosi vykdyti darbus ir (arba) darbą, tiekti produktus ar teikti paslaugas;

<…>

13) pirkimo dokumentas – dokumentas, kurį pateikė arba nurodė perkančioji organizacija ir kuriame apibūdinami ar nustatomi pirkimo ar procedūros elementai, įskaitant skelbimą apie pirkimą, išankstinį informacinį skelbimą, naudojamą kaip kvietimo dalyvauti konkurse priemonę, techninės specifikacijas, aprašomąjį dokumentą, siūlomas sutarties sąlygas, kandidatų ir konkurso dalyvių dokumentų teikimo formatus, informaciją apie bendrai taikytinas pareigas ir visus kitus papildomus dokumentus.

<…>“

5 Minėtos direktyvos 7 straipsnis „Sutartys vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose“ suformuluotas taip:

„Ši direktyva netaikoma viešosioms [viešojo pirkimo] sutartims ir projekto konkursams, kuriuos pagal [2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014, p. 243),] skiria ar organizuoja perkančiosios organizacijos, vykdančios vieną ar daugiau tos direktyvos 8–14 straipsniuose nurodytų veiklos rūšių, ir skiriamiems tai veiklai vykdyti <…>“

6 Direktyvos 2014/24 18 straipsnio „Pirkimų principai“ 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta, kad perkančiosios organizacijos ekonominės veiklos vykdytojus vertina vienodai ir jų nediskriminuoja, veikia skaidriai ir vadovaujasi proporcingumo principu.

7 Šios direktyvos 25 straipsnis „Sąlygos, susijusios su SVP ir kitais tarptautiniais susitarimais“ suformuluotas taip:

„Kiek jie numatyti 1, 2, 4 ir 5 prieduose bei SVP Europos Sąjungos I priedėlio bendrosiose pastabose [Kiek tai numatyta Europos Sąjungai skirto SVP I priedėlio 1, 2, 4 ir 5 prieduose ir Bendrosiose pastabose], taip pat kituose tarptautiniuose susitarimuose, kurie Sąjungai yra privalomi, perkančiosios organizacijos tuos susitarimus pasirašiusių šalių darbus, prekes, paslaugas ir ekonominės veiklos vykdytojus vertina ne mažiau palankiai nei Sąjungos darbus, prekes, paslaugas ir ekonominės veiklos vykdytojus“.

8 Minėtos direktyvos 27 straipsnio „Atviras konkursas“ 1 dalyje numatyta:

„Atvirų konkursų atveju pasiūlymą pagal kvietimą dalyvauti konkurse gali teikti bet kuris suinteresuotasis ekonominės veiklos vykdytojas.

<…>“

9 Tos pačios direktyvos 49 straipsnyje „Skelbimai apie pirkimą“ nurodyta:

„Skelbimai apie pirkimą naudojami visų procedūrų atveju kaip kvietimo dalyvauti konkurse priemonė, nedarant poveikio 26 straipsnio 5 dalies antrai pastraipai ir 32 straipsniui. Skelbimuose apie pirkimą pateikiama V priedo C dalyje nustatyta informacija ir jie skelbiami pagal 51 straipsnį“.

Direktyva 2014/25

10 Direktyvos 2014/25 2 ir 27 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(2) siekiant užtikrinti, kad vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose veikiančių subjektų vykdomi pirkimai būtų atverti konkurencijai, turėtų būti parengtos nuostatos dėl pirkimų procedūrų koordinavimo, kai sutarčių vertė viršija tam tikrą ribą. Toks koordinavimas yra būtinas siekiant užtikrinti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) principų, visų pirma laisvo prekių judėjimo, įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas, taip pat iš jų kylančių principų, pavyzdžiui, lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo principų, veikimą. <…>

<…>

(27) [Sprendimu 94/800] visų pirma patvirtinta [SVP]. SVP tikslas – nustatyti subalansuotų teisių ir pareigų, susijusių su viešosiomis [viešojo pirkimo] sutartimis, daugiašalę sistemą, siekiant liberalizuoti ir išplėsti pasaulio prekybą. Sutarčių, kurioms taikomi SVP 3, 4 ir 5 priedai ir Europos Sąjungos I priedėlio Bendrosios pastabos [Sutarčių, kurioms taikomi Europos Sąjungai skirto SVP I priedėlio 3, 4 ir 5 priedai ir Bendrosios pastabos], taip pat kiti susiję Sąjungai privalomi tarptautiniai susitarimai, atveju perkantieji subjektai turėtų vykdyti pagal tuos susitarimus nustatytas pareigas taikydami šią direktyvą tokius susitarimus pasirašiusių trečiųjų šalių ekonominės veiklos vykdytojams“.

11 Šios direktyvos 11 straipsnyje „Transporto paslaugos“ numatyta:

„Ši direktyva taikoma veiklos rūšims, susijusioms su tinklų, kuriais teikiama paslauga visuomenei vežimo geležinkeliais, automatinėmis sistemomis, tramvajais, troleibusais, autobusais arba lynų kelio transportu srityje, suteikimu arba eksploatavimu.

Transporto paslaugų srityje laikoma, kad tinklas egzistuoja, kai paslauga yra teikiama laikantis valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos nustatytų eksploatavimo sąlygų, kaip antai sąlygų, susijusių su maršrutais, kurie turi būti aptarnaujami, pajėgumais, kurie turi būti užtikrinti, arba paslaugos teikimo dažnumu“.

12 Šios direktyvos 43 straipsnyje „Sąlygos, susijusios su SVP ir kitais tarptautiniais susitarimais“ numatyta:

„Kiek jie numatyti 3, 4 ir 5 prieduose bei SVP Europos Sąjungos I priedėlio bendrosiose pastabose [Kiek tai numatyta Europos Sąjungai skirto SVP I priedėlio 3, 4 ir 5 prieduose ir Bendrosiose pastabose], taip pat kituose tarptautiniuose susitarimuose, kurie Sąjungai yra privalomi, perkantieji subjektai, kaip apibrėžta 4 straipsnio 1 dalies a punkte, tuos susitarimus pasirašiusių šalių darbus, prekes, paslaugas ir ekonominės veiklos vykdytojus vertina ne mažiau palankiai nei Sąjungos darbus, prekes, paslaugas ir ekonominės veiklos vykdytojus“.

13 Tos pačios direktyvos 45 straipsnio „Atviras konkursas“ 1 dalyje numatyta:

„Atvirų konkursų atveju pasiūlymą pagal kvietimą dalyvauti konkurse gali teikti bet kuris suinteresuotasis ekonominės veiklos vykdytojas.

<…>“

Rumunijos teisė

14 2020 m. balandžio 3 d. redakcijos 2016 m. gegužės 19 d. *Legea Nr. 98/2016 privind achizițiile publice* (Įstatymas Nr. 98/2016 dėl viešųjų pirkimų; *Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 390, 2016 m. gegužės 23 d.; toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas) 3 straipsnio 1 dalies jj punkte sąvoka „ekonominės veiklos vykdytojas“ buvo apibrėžta taip: „bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kurio veiklą reglamentuoja viešoji ar privatinė teisė, arba tokių asmenų grupė ar asociacija, kurie rinkoje teisėtai siūlosi atlikti darbus ir (arba) statybos darbus, tiekti prekes ar teikti paslaugas, įskaitant bet kokią laikiną dviejų ar daugiau tokių subjektų asociaciją“.

15 Viešųjų pirkimų įstatymo 236 straipsnyje nustatyta:

„1. Šis įstatymas taikomas viešojo pirkimo procedūroms, pradėtoms po jo įsigaliojimo dienos.

2. Šio įstatymo įsigaliojimo dieną vykdomoms viešojo pirkimo procedūroms taikomi pradedant viešojo pirkimo procedūrą galioję teisės aktai.

3. Šis įstatymas taikomas viešojo pirkimo sutartims ir (arba) preliminariosioms sutartims, sudarytoms po jo įsigaliojimo dienos.

4. Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos sudarytoms viešojo pirkimo sutartims ir (arba) preliminariosioms sutartims taikomas jų sudarymo metu galiojęs įstatymas, kiek tai susiję su šių sutarčių sudarymu, pakeitimu, aiškinimu, pasekmėmis, vykdymu ir nutraukimu“.

16 2021 m. kovo 31 d. *Ordonanța de urgență a Guvernului Nr. 25/2021 privind modificarea și completarea unor acte normative în domeniul achizițiilor publice* (Nepaprastasis vyriausybės nutarimas Nr. 25/2021, kuriuo iš dalies keičiami ir papildomi tam tikri viešųjų pirkimų srities norminiai aktai; *Monitorul Oficial al României*, I dalis, Nr. 346, 2021 m. balandžio 5 d.; toliau – OUG Nr. 25/2021), įsigaliojusiu 2021 m. balandžio 5 d., iš dalies pakeistos kelios Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatos.

17 OUG Nr. 25/2021 V straipsnyje numatyta:

„Viešojo pirkimo procedūroms, per kurias ekonominės veiklos vykdytojai pateikė pasiūlymus šio OUG įsigaliojimo dieną, taikomi tą dieną, kai šios procedūros buvo pradėtos, galioję teisės aktai“.

18 Viešųjų pirkimų įstatymo, iš dalies pakeisto OUG Nr. 25/2021, 3 straipsnio 1 dalies jj punkte sąvoka „ekonominės veiklos vykdytojas“ apibrėžta taip: „bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, kurio veiklą reglamentuoja viešoji ar privatinė teisė, arba tokių asmenų grupė ar asociacija, įskaitant bet kokią laikiną dviejų ar daugiau tokių subjektų asociaciją, kurie rinkoje teisėtai siūlosi atlikti darbus, tiekti prekes ar teikti paslaugas ir kuris (-ie) yra įsisteigęs (-ę):

i) [Sąjungos] valstybėje narėje;

ii) Europos ekonominės erdvės (EEE) valstybėje narėje;

iii) trečiosiose šalyse, ratifikavusiose [SVP], tiek, kiek sudaryta viešojo pirkimo sutartis patenka į SVP I priedėlio 1, 2, 4 ir 5, 6 ir 7 priedų taikymo sritį;

iv) trečiosiose šalyse, stojančiose į [Sąjungą];

v) trečiosiose šalyse, kurios nepatenka į iii punkto taikymo sritį, tačiau yra pasirašiusios kitus tarptautinius susitarimus, kuriais [Sąjunga] įpareigojama suteikti laisvą prieigą prie viešųjų pirkimų rinkos“.

19 Viešųjų pirkimų įstatymo, iš dalies pakeisto OUG Nr. 25/2021, 49 straipsnyje nurodyta:

„1. Perkančiosios organizacijos turi pareigą ekonominės veiklos vykdytojus vertinti vienodai, jų nediskriminuoti bei veikti skaidriai ir vadovaudamosi proporcingumo principu.

2. Kiek tai numatyta SVP <…> I priedėlio 1, 2, 4 ir 5, 6 ir 7 prieduose ir kituose tarptautiniuose susitarimuose, kurie [Sąjungai] yra privalomi, perkančiosios organizacijos tuos susitarimus pasirašiusių šalių darbus, prekes, paslaugas ir ekonominės veiklos vykdytojus vertina ne mažiau palankiai nei [Sąjungos] darbus, prekes, paslaugas ir ekonominės veiklos vykdytojus“.

20 Viešųjų pirkimų įstatymo, iš dalies pakeisto OUG Nr. 25/2021, 53 straipsnyje 1bis dalyje numatyta:

„Perkančioji organizacija pašalina iš viešojo pirkimo procedūros bet kurį fizinį ar juridinį asmenį, kuris yra atskiras konkurso dalyvis, asocijuotas konkurso dalyvis, kandidatas, trečioji šalis laiduotoja, subrangovas, neatitinkantį 3 straipsnio 1 dalies jj punkte pateiktos apibrėžties <…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

21 2020 m. balandžio 3 d. ARF pradėjo viešojo pirkimo procedūrą atviro konkurso būdu dėl „20 naujų tarpregioninių elektrinių traukinių sąstatų, pavadintų RE-IR, įsigijimo ir dėl šių traukinių eksploatavimui būtinų techninės priežiūros ir remonto paslaugų įsigijimo“.

22 2021 m. balandžio 19 d. pasiūlymus pateikė du ekonominės veiklos vykdytojai, t. y. konsorciumas ir *Alstom Ferroviaria*.

23 2021 m. lapkričio 2 d. ARF paskelbė galutinį nagrinėjamos viešojo pirkimo procedūros protokolą, kuriuo pašalino konsorciumą iš konkurso ir laimėtoja paskelbė *Alstom Ferroviaria*. Kaip pašalinimo pagrindas buvo nurodyta aplinkybė, kad *CRRC Qingdao Sifang* nepatenka į „ekonominės veiklos vykdytojo“ sąvoką, apibrėžtą Viešųjų pirkimų įstatymo, iš dalies pakeisto OUG Nr. 25/2021, 3 straipsnio 1 dalies jj punkte, nes jos registruota buveinė yra Kinijoje.

24 2021 m. lapkričio 11 d. konsorciumas pateikė *Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor* (Nacionalinė ginčų sprendimo taryba, Rumunija; toliau – CNSC) skundą dėl pašalinimo. Skunde konsorciumas teigė, kad pašalinimas, grindžiamas OUG Nr. 25/2021 taikymu atgaline data, prieštarauja Rumunijos Konstitucijai ir Sąjungos teisei.

25 2022 m. sausio 31 d. sprendimu CNSC atmetė skundą dėl toliau nurodytų motyvų.

26 Pirma, ši institucija pažymėjo, kad Kinijos Liaudies Respublika neatitiko nė vienos iš Viešųjų pirkimų įstatymo, iš dalies pakeisto OUG Nr. 25/2021, 3 straipsnio 1 dalies jj punkto i–v papunkčiuose numatytų sąlygų.

27 Antra, CNSC konstatavo, kad konsorciumas savo pasiūlymą pateikė 2021 m. balandžio 19 d., t. y. po to, kai 2021 m. balandžio 5 d. įsigaliojo OUG Nr. 25/2021.

28 Trečia, ši institucija pabrėžė, jog pagal OUG Nr. 25/2021 V straipsnį tik viešojo pirkimo procedūroms, per kurias ekonominės veiklos vykdytojai pasiūlymus pateikė prieš įsigaliojant šiam nepaprastajam vyriausybės nutarimui, taikomi šių procedūrų pradžios dieną galioję teisės aktai. Atvirkščiai, šis nutarimas taikomas viešųjų pirkimų procedūroms, per kurias iki 2021 m. balandžio 5 d. – OUG Nr. 25/2021 įsigaliojimo datos – nebuvo pateikta jokių pasiūlymų.

29 2022 m. vasario 14 d. konsorciumas pateikė apeliacinį skundą dėl CNSC sprendimo *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas) – prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

30 Šiame apeliaciniame skunde konsorciumas tvirtina, kad tai, jog vykstant viešojo pirkimo procedūrai pakeičiamos jos taisyklės, pažeidžia kelis Sąjungos teisės principus, visų pirma teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio saugumo, negaliojimo atgaline data, skaidrumo ir vienodo požiūrio principus.

31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas laikosi nuomonės, kad OUG Nr. 25/2021 buvo iš dalies pakeistas viešųjų pirkimų teisinis reglamentavimas ir iš naujo apibrėžtos tam tikros bendrosios dalyvavimo viešųjų pirkimų procedūrose taisyklės pagal
Direktyvos 2014/24 25 straipsnį, kuriame numatyta valstybių narių pareiga užtikrinti vienodas sąlygas su valstybių narių ekonominės veiklos vykdytojais tik trečiųjų valstybių, pasirašiusių šioje nuostatoje nurodytus susitarimus, ekonominės veiklos vykdytojams.

32 OUG Nr. 25/2021 preambulėje Rumunijos vyriausybė nurodė, kad ankstesniais metais pastebėta tendencija, jog viešųjų pirkimų procedūrose dalyvauja vis daugiau dalyvių iš trečiųjų šalių, kurie, jos teigimu, siūlo mažesnes garantijas, kad bus laikomasi tam tikrų reikalavimų, pavyzdžiui, sertifikuotų kokybės standartų, aplinkosaugos ir darnaus vystymosi standartų, reikalavimų, susijusių su darbo sąlygomis ir socialine apsauga, taip pat konkurencijos politika.

33 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatavo, kad, kiek tai susiję su Direktyvos 2014/24 25 straipsnyje nurodytų ekonominės veiklos vykdytojų vertinimu, šioje nuostatoje nenumatyta jokio skirtingo požiūrio pagal tai, kada šie ekonominės veiklos vykdytojai pateikė savo pasiūlymus viešųjų pirkimų procedūrose, kuriose dalyvauja.

34 Šiam teismui kyla klausimas, kiek, pirma, Sąjungos teisėje yra įtvirtintų teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų, taip pat, antra, kiek Direktyvos 2014/24 18 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies 13 punktu ir 49 straipsniu, numatytų vienodo požiūrio, skaidrumo ir proporcingumo principų laikymasis yra užtikrinamas, kai konkurso dalyvis pašalinamas remiantis įstatymo galią turinčiu norminiu aktu, kuriuo po to, kai buvo paskelbtas skelbimas apie pirkimą, iš dalies keičiama nacionalinėje teisėje įtvirtinta ekonominės veiklos vykdytojo sąvoka.

35 Šiomis aplinkybėmis *Curtea de Apel București* (Bukarešto apeliacinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principams prieštarauja nacionalinės teisės norma, kuria nuo 2021 m. balandžio 5 d. į nacionalinę teisę perkeltas [Direktyvos 2014/24] 25 straipsnis ir kurioje nustatyta, kad ekonominės veiklos vykdytojai, kuriems netaikomos šios Sąjungos teisės nuostatos, gali toliau dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose tik tuo atveju, jei pasiūlymus pateikė iki šia nacionalinės teisės norma padaryto pakeitimo įsigaliojimo dienos?

2. Ar pagal vienodo požiūrio, skaidrumo ir proporcingumo principus, įtvirtintus [Direktyvos 2014/24] 18 straipsnio 1 dalyje, siejamoje su šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies 13 punktu ir 49 straipsniu, draudžiama pašalinti konkurso dalyvį remiantis valstybės narės vyriausybės priimtu įstatymo galią turinčiu teisės aktu, kuriuo nustatoma nauja taisyklė, iš dalies keičianti ekonominės veiklos vykdytojo sąvoką, po to, kai buvo paskelbtas skelbimas apie pirkimą, susijęs su viešojo pirkimo procedūra, kurioje dalyvauja šis ekonominės veiklos vykdytojas?“

Procesas Teisingumo Teisme

36 2023 m. rugsėjo 28 d. ketvirtosios kolegijos pirmininko sprendimu šios bylos nagrinėjimas buvo sustabdytas remiantis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 55 straipsniu, kol bus paskelbtas sprendimas byloje C-652/22 *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret*.

37 2024 m. spalio 22 d. paskelbus Sprendimą *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret* (C-652/22, EU:C:2024:910), 2024 m. spalio 23 d. bylos nagrinėjimas buvo atnaujintas.

Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos

38 ARF ir *Alstom Ferroviaria* teigia, kad Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti pateiktų klausimų, nes jie iš tiesų susiję ne su Sąjungos teisės aiškinimu, o su nacionalinės teisės nuostatų aiškinimu ir faktų vertinimu, o tai yra išimtinė nacionalinio teismo jurisdikcija.

39 Reikia priminti, kad remiantis ESS 19 straipsnio 3 dalies b punktu ir SESV 267 straipsnio pirma pastraipa Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso priimti prejudicinį sprendimą dėl, be kita ko, Sąjungos teisės išaiškinimo.

40 Nagrinėjamu atveju akivaizdu, kad pateiktais klausimais siekiama gauti Sąjungos teisės nuostatų ir principų išaiškinimą.

41 Vadinasi Teisingumo Teismas turi jurisdikciją atsakyti į šiuos klausimus.

Dėl prejudicinių klausimų priimtinumo

42 ARF ir *Alstom Ferroviaria* teigimu, pateikti klausimai yra nepriimtini, nes neturi reikšmės sprendimui dėl ginčo pagrindinėje byloje. Šiuo aspektu ARF pažymi, kad iš pagrindinėje byloje nagrinėjamos viešojo pirkimo procedūros pašalinta *CRRC Qingdao Sifang*, įsteigta Kinijos Liaudies Respublikoje, o ši nėra sudariusi su Sąjunga tarptautinio susitarimo, užtikrinančio vienodas ir abipuses galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose. Taigi ši bendrovė nepatenka į Direktyvos 2014/24 taikymo sritį.

43 Remiantis suformuota jurisprudencija, Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant, kaip numatyta SESV 267 straipsnyje, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsakingas už sprendimo priėmimą, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes turi įvertinti, ar jo sprendimui priimti būtinas prejudicinis sprendimas, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl iš principo Teisingumo Teismas turi priimti sprendimą tuo atveju, kai pateikiami klausimai susiję su Sąjungos teisės išaiškinimu. Tuo remiantis reikia daryti išvadą, kad klausimams dėl Sąjungos teisės taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo tik jeigu akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinėje byloje nagrinėjamo ginčo aplinkybėmis ar dalyku, jeigu problema hipotetinė arba Teisingumo Teismas neturi informacijos apie faktines ir teisines aplinkybes, būtinos tam, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (2025 m. sausio 16 d. Sprendimo *Banco de Santander (Individualių vartotojų atstovavimas)*, C-346/23, EU:C:2025:13, 34 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

44 Nagrinėjamu atveju nėra įvykdytos sąlygos, dėl kurių Teisingumo Teismas turėtų atsisakyti priimti sprendimą dėl pateiktų klausimų.

45 Iš tiesų, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar pagal Sąjungos teisę draudžiama pašalinti konsorciumą iš pagrindinėje byloje nagrinėjamos viešojo pirkimo procedūros, taikant nacionalinės teisės nuostatą, kuria sąvoka „ekonominės veiklos vykdytojas“ buvo pakeista siekiant perkelti Direktyvos 2014/24 25 straipsnį. Šiomis aplinkybėmis nėra akivaizdu, kad prašomas Sąjungos teisės išaiškinimas visiškai nesusijęs su pagrindinės bylos aplinkybėmis arba dalyku ar kad problema hipotetinė.

46 Tiesa, iš 2024 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret* (C-652/22, EU:C:2024:910) 45, 51 ir 67 punktų matyti, kad kai Sąjungoje vykdomoje viešojo pirkimo procedūroje dalyvauja ekonominės veiklos vykdytojas iš trečiosios šalies, nesudariusios su Sąjunga tarptautinio susitarimo, užtikrinančio vienodas ir abipuses galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, šis ekonominės veiklos vykdytojas negali remtis Sąjungos teisės aktuose, kaip antai Direktyvos 2014/24 18 straipsnyje, įtvirtintomis viešųjų pirkimų taisyklėmis. Kadangi šios trečiosios šalies ekonominės veiklos vykdytojo pateiktam pasiūlymui negali būti taikomos šioje direktyvoje įtvirtintos viešųjų pirkimų taisyklės, jų išaiškinimas neturės reikšmės sprendžiant ginčą, kurį šis ekonominės veiklos vykdytojas inicijavo siekdamas užginčyti tai, kaip šios taisyklės buvo taikomos nagrinėjamoje viešojo pirkimo procedūroje. Taigi nagrinėjant tokį ginčą nacionalinio teismo pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą siekiant gauti tokį išaiškinimą yra nepriimtinas.

47 Tačiau jeigu, kaip nagrinėjamu atveju, ginčas susijęs su klausimu, kokia tvarka ekonominės veiklos vykdytojas iš trečiosios šalies, nesudariusios su Sąjunga tarptautinio susitarimo, užtikrinančio vienodas ir abipuses galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, gali būti pašalintas iš Sąjungoje vykdomos viešojo pirkimo procedūros, prašymas priimti prejudicinį sprendimą dėl, nacionalinio teismo nuomone, šiam klausimui taikytinų Sąjungos teisės nuostatų ir principų išaiškinimo gali turėti reikšmės priimant sprendimą dėl šio teismo nagrinėjamo ginčo.

48 Darytina išvada, kad šioje byloje pateikti klausimai yra priimtini.

Dėl prejudicinių klausimų

49 Savo klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar teisėtų lūkesčių apsaugos ir teisinio saugumo principai, taip pat Direktyvos 2014/24 18 straipsnio 1 dalis, siejama su 2 straipsnio 1 dalies 13 punktu ir 49 straipsniu, turi būti aiškinami kaip draudžiantys iš valstybėje narėje rengiamos viešojo pirkimo procedūros pašalinti ekonominės veiklos vykdytoją iš trečiosios šalies, nesudariusios su Sąjunga nurodytos direktyvos 25 straipsnyje numatyto tarptautinio susitarimo, remiantis nacionalinės teisės aktu, įsigaliojusiu jau paskelbus skelbimą apie pirkimą, bet prieš šiam ekonominės veiklos vykdytojui pateikus savo pasiūlymą.

Pirminės pastabos

50 Pirmiausia pažymėtina, kad, atsižvelgiant į pagrindinėje byloje nagrinėjamo viešojo pirkimo procedūros dalyką, t. y. geležinkelių transportui skirtų traukinių sąstatų ir jų techninės priežiūros bei remonto paslaugų įsigijimą, šiai procedūrai gali būti taikoma ne prašyme priimti prejudicinį sprendimą nurodyta Direktyva 2014/24, bet Direktyva 2014/25.

51 Iš tiesų, pagal Direktyvos 2014/24 7 straipsnį jos taikymo sritis neapima viešojo pirkimo sutarčių transporto paslaugų srityje, kaip ji apibrėžta Direktyvos 2014/25 11 straipsnyje (2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Roma Multiservizi ir Rekeep*, C-332/20, EU:C:2022:610, 64 punktas).

52 Direktyvos 2014/25 11 straipsnio „Transporto paslaugos“ pirmoje pastraipoje nurodyta, kad ši direktyva taikoma veiklos rūšims, susijusioms su tinklų, kuriais teikiama paslauga visuomenei, be kita ko, vežimo geležinkeliais srityje, suteikimu arba eksploatavimu. Pagal šio straipsnio antrą

pastraipą, tinklas egzistuoja, kai transporto paslauga yra teikiama laikantis valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos nustatytų sąlygų, kaip antai susijusių su aptarnautinais maršrutais, užtikrintinais pajėgumais arba paslaugos teikimo dažnumu.

53 Nagrinėjamu atveju pats prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjama viešojo pirkimo procedūra patenka į Direktyvos 2014/25 taikymo sritį šios direktyvos 11 straipsnio pagrindu; tuomet šiai procedūrai nebus taikoma Direktyva 2014/24, remiantis jos 7 straipsniu.

54 Vis dėlto Direktyvos 2014/24 25 straipsnis suformuluotas analogiškai Direktyvos 2014/25 43 straipsniui.

55 Vadinasi tai, kad nagrinėjamai procedūrai gali būti taikoma ne Direktyva 2014/24, o Direktyva 2014/25, negali turėti įtakos pateiktų klausimu nagrinėjimui. Iš tiesų, reikia pripažinti, kad šis nagrinėjimas, kuris bus atliktas remiantis Direktyvos 2014/24 25 straipsniu, taip pat galios Direktyvos 2014/25 43 straipsniui, jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nuspręstų, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamai viešojo pirkimo procedūrai taikoma pastaroji direktyva.

Dėl esmės

56 Kai kurių trečiųjų šalių atžvilgiu Sąjunga yra saistoma tarptautinių susitarimų, be kita ko, SVP, kurie abipusiškai ir vienodai užtikrina Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojų galimybę dalyvauti viešojo pirkimo procedūrose minėtose trečiosiose šalyse, o tų trečiųjų šalių ekonominės veiklos vykdytojams – galimybę dalyvauti viešojo pirkimo procedūrose Sąjungoje. Direktyvos 2014/24 25 straipsnis atspindi šiuos Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus, nes jame nustatyta, kad tiek, kiek tai numatyta SVP arba kituose Sąjungai privalomuose tarptautiniuose susitarimuose, valstybių narių perkančiosios organizacijos trečiųjų šalių, kurios yra tokio susitarimo šalys, ekonominės veiklos vykdytojus turi vertinti ne mažiau palankiai nei Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojus (šiuo klausimu žr. 2024 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret*, C-652/22, EU:C:2024:910, 41 ir 42 punktus).

57 Kitos trečiosios šalys iki šiol nėra sudariusios su Sąjunga tokių tarptautinių susitarimų. Tarp šių šalių yra Kinijos Liaudies Respublika.

58 Direktyvos 2014/24 27 straipsnio 1 dalyje „bet kuriam suinteresuotajam ekonominės veiklos vykdytojui“ suteikta teisė pateikti pasiūlymą pagal kvietimą dalyvauti atviroje viešojo pirkimo procedūroje Sąjungoje nesuteikta trečiųjų šalių, kurios nėra sudariusios tokio tarptautinio susitarimo su Sąjunga, ekonominės veiklos vykdytojams. Kaip generalinis advokatas nurodė savo išvados 65–73 punktuose, jeigu ši nuostata būtų aiškinama kitaip ir šios direktyvos taikymo asmenims sritis būtų išplėsta neribotai, tai reikštų, kad šių trečiųjų šalių ekonominės veiklos vykdytojams būtų užtikrinta vienoda galimybė dalyvauti viešojo pirkimo procedūrose Sąjungoje. Tai jiems užtikrintų ne mažiau palankų vertinimą pažeidžiant šios direktyvos 25 straipsnį, pagal kurį šia teise gali naudotis tik trečiųjų šalių, sudariusių su Sąjunga šiame straipsnyje numatytus tarptautinius susitarimus, ekonominės veiklos vykdytojai (šiuo klausimu žr. 2024 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret*, C-652/22, EU:C:2024:910, 46 ir 47 punktus).

59 Vadinasi Direktyvą 2014/24 reikia suprasti taip, kad teisė dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose Sąjungoje nėra užtikrinama šio sprendimo 57 punkte nurodytų trečiųjų šalių ekonominės veiklos vykdytojams. Tai reiškia, kad šie veiklos vykdytojai gali būti pašalinti iš pirkimų procedūrų arba

jiems gali būti leista jose dalyvauti neleidžiant remtis šia direktyva ir reikalauti vertinti jų pasiūlymus lygiai taip pat, kaip vertinami dalyvių iš valstybių narių ir nurodytos direktyvos 25 straipsnyje numatytų trečiųjų šalių pateikti pasiūlymai (šiuo klausimu žr. 2024 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret*, C-652/22, EU:C:2024:910, 45 ir 47 punktus).

60 Bet koks visuotinai taikomas aktas, kurio konkreti paskirtis – nustatyti tokią trečiosios šalies ekonominės veiklos vykdytojų pašalinimo ar leidimo dalyvauti tvarką, priklauso išimtinei Sąjungos kompetencijai bendros prekybos politikos srityje pagal SESV 3 straipsnio 1 dalies e punktą. Tai pasakytina apie aktus, kuriuose, nesant Sąjungos ir trečiosios šalies susitarimo, vienašališkai nustatoma, ar šios trečiosios šalies ekonominės veiklos vykdytojai gali dalyvauti viešojo pirkimo procedūrose Sąjungoje ir, atitinkamais atvejais, – kokiomis sąlygomis. Iš tiesų, kaip ir nurodyti susitarimai, šie vienašaliai aktai turi tiesioginį ir nedelsiamą poveikį prekybai prekėmis ir paslaugomis tarp minėtos trečiosios šalies ir Sąjungos (šiuo klausimu žr. 2024 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret*, C-652/22, EU:C:2024:910, 57 punktą).

61 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad tik Sąjunga yra kompetentinga priimti visuotinai taikomą aktą dėl galimybės Sąjungoje vykdomose viešojo pirkimo procedūrose dalyvauti ekonominės veiklos vykdytojams iš trečiosios šalies, nesudariusios su Sąjunga tarptautinio susitarimo, užtikrinančio vienodas ir abipuses galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, nustatydama šiems veiklos vykdytojams garantuojamą patekimo į šias procedūras tvarką arba tvarką, pagal kurią jiems neleidžiama dalyvauti arba numatomas įvertinimo koregavimas, palyginus jų pasiūlymus su kitų ekonominės veiklos vykdytojų pateiktais pasiūlymais (2024 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret*, C-652/22, EU:C:2024:910, 61 punktas).

62 Iš tiesų pagal SESV 2 straipsnio 1 dalį išimtinės Sąjungos kompetencijos srityse tik Sąjunga gali priimti teisiškai privalomus aktus, o valstybės narės gali tai daryti pačios tik jeigu jas įgalioja Sąjunga arba įgyvendindamos Sąjungos aktus. Tačiau Sąjunga valstybių narių neįgaliojo priimti teisiškai privalomų aktų dėl galimybės dalyvauti viešojo pirkimo procedūrose trečiosios šalies, kuri su Sąjunga nėra sudariusi tarptautinio susitarimo, ekonominės veiklos vykdytojams. Iki šiol Sąjunga taip pat nėra priėmusi tokių aktų, kuriuos valstybės narės galėtų įgyvendinti (2024 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret*, C-652/22, EU:C:2024:910, 62 punktas).

63 Nesant Sąjungos priimtų aktų, perkantysis subjektas turi įvertinti, ar viešojo pirkimo procedūroje turėtų būti leista dalyvauti trečiosios šalies, kuri su Sąjunga nėra sudariusi tarptautinio susitarimo, užtikrinančio vienodas ir abipuses galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, ekonominės veiklos vykdytojams ir, jei nusprendžia leisti jiems dalyvauti, ar turėtų būti numatytas įvertinimo koregavimas, šių ekonominės veiklos vykdytojų pateiktus pasiūlymus palyginus su kitų ekonominės veiklos vykdytojų pateiktais pasiūlymais (2024 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret*, C-652/22, EU:C:2024:910, 63 punktas).

64 Nagrinėjamu atveju nėra Sąjungos teisės nuostatos, įpareigojančios leisti ar uždrausti dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose trečiosios šalies, kuri su Sąjunga nėra sudariusi tarptautinio susitarimo, užtikrinančio vienodas ir abipuses galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, ekonominės veiklos vykdytojams. Atsižvelgiant į šio sprendimo 60–62 punktuose primintas taisykles, pagal kurias, nesant Sąjungos suteikto įgaliojimo arba jos akto, kurį reikėtų įgyvendinti, valstybėms narėms draudžiama priimti teisės aktus bendros prekybos politikos srityje, pagrindinėje byloje nagrinėjamas nacionalinis reglamentavimas, įpareigojantis perkančiąją

organizaciją pašalinti šiuos ekonominės veiklos vykdytojus, negali būti taikomas. Perkančioji organizacija, atsižvelgdama į pirmesniame šio sprendimo punkte išdėstytas sąlygas, turi pati nuspręsti, leisti ar neleisti konsorciumui dalyvauti.

65 Šiomis aplinkybėmis neturi reikšmės tai, kad nurodytas nacionalinis reglamentavimas įsigaliojo jau paskelbus skelbimą apie pirkimą, tačiau ekonominės veiklos vykdytojui iš Kinijos dar nepateikus savo pasiūlymo.

66 Taip pat pabrėžtina, jog, kadangi trečiųjų šalių, kurios nėra su Sąjunga sudariusios tarptautinio susitarimo, užtikrinančio vienodas ir abipuses galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, ekonominės veiklos vykdytojai neturi teisės į ne mažiau palankų vertinimą pagal Direktyvos 2014/24 25 straipsnį, perkančioji organizacija gali pirkimo dokumentuose išdėstyti vertinimo sąlygas, kuriomis būtų siekiama atspindėti objektyvų skirtumą tarp, viena vertus, šių ekonominės veiklos vykdytojų ir, kita vertus, Sąjungos ir trečiųjų šalių, sudariusių su Sąjunga tokį susitarimą, kaip tai suprantama pagal šį 25 straipsnį, teisinės situacijos. Nors suprantama, kad tokios vertinimo sąlygos turi atitikti tam tikrus principus ir reikalavimus, kaip antai teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principus, skundas dėl to, kad perkančioji organizacija nepaisė tokių principų, gali būti nagrinėjamas atsižvelgiant tik į nacionalinę, bet ne Sąjungos teisę (šiuo klausimu žr. 2024 m. spalio 22 d. Sprendimo *Kolin Inşaat Turizm Sanayi ve Ticaret*, C-652/22, EU:C:2024:910, 64 ir 66 punktus).

67 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: SESV 3 straipsnio 1 dalies e punktas, suteikiantis Sąjungai išimtinę kompetenciją bendros prekybos politikos srityje, siejamas su SESV 2 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinamas taip, kad, nesant Sąjungos akto, leidžiančio ar draudžiančio dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ekonominės veiklos vykdytojams iš trečiosios šalies, nesudariusios su Sąjunga Direktyvos 2014/24 25 straipsnyje numatyto tarptautinio susitarimo, pagal jį valstybės narės perkančiajai organizacijai draudžiama pašalinti tokios trečiosios šalies ekonominės veiklos vykdytoją remiantis teisės aktu, kurį ši valstybė narė priėmė neturėdama Sąjungos įgaliojimų, ir neturi reikšmės aplinkybė, kad šis teisės aktas įsigaliojo jau paskelbus skelbimą apie pirkimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

68 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

SESV 3 straipsnio 1 dalies e punktas, suteikiantis Sąjungai išimtinę kompetenciją bendros prekybos politikos srityje, siejamas su SESV 2 straipsnio 1 dalimi, turi būti aiškinamas taip:

nesant Sąjungos akto, leidžiančio ar draudžiančio dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ekonominės veiklos vykdytojams iš trečiosios šalies, nesudariusios su Sąjunga 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, 25 straipsnyje numatyto tarptautinio susitarimo, pagal jį valstybės narės perkančiajai organizacijai draudžiama pašalinti tokios trečiosios šalies ekonominės veiklos vykdytoją remiantis teisės aktu, kurį ši valstybė narė priėmė

neturėdama Sąjungos įgaliojimų, ir neturi reikšmės aplinkybė, kad šis teisės aktas įsigaliojo jau paskelbus skelbimą apie pirkimą.

Parašai.